

Posudek vedoucí bakalářské práce

Název práce: Vztah mezi kariérou a self-esteemem u vynořujících se dospělých

Autorka: Andrea Neugebauerová

FHS UK 2021

Předložená bakalářská práce soustředí svůj pohled na období vynořující se dospělosti, které je v literatuře často spojováno s negativními prožitky a projevy krize. Autorka se zabývá vztahem úrovně self-esteemu (jež „povahou“ tohoto období může být dotčena) a kariérou a identitou na souboru mladých respondentů. Práce je poměrně stručná, je členěna na část teoretickou a empirickou.

Teoretická část obsahuje kapitoly o vymezení dospělosti, charakteru období vynořující se dospělosti, identity, kariérou a identitou, well-beingu a self-esteemu. Jedná se o poměrně obsáhlé a komplikované koncepty. Charakter jejich uchopení v této práci je však ryze přehledový, velmi stručný a povrchní (např. kapitola o self-esteemu – ústředním tématu této práce, má necelou jeden a půl stranu). Dynamika jejich vzájemného působení je nastíněna povšechně a nezasvěcenému čtenáři v orientaci moc nepomůže. Není tedy například jasné, proč autorka zařadila kapitulu o vymezení dospělosti nebo o well-beingu – to by mohlo být doplněno u obhajoby. Je čerpáno z valné části z českých zdrojů a nezávisle na původu zdrojů obecně se jedná o zdroje poměrně zastaralé. Pokud by byly použity aktuální studie, pomohlo by to autorce vytvořit použitelný teoretický rámec pro její vlastní zkoumání (včetně diskuze o jeho výsledcích). Světlejším bodem je popis období vynořující se dospělosti a jeho psychologických aspektů.

V empirické části autorka vychází z premisy, že spolu souvisí míra self-esteemu a kariérou a identitou a tento předpoklad (vyjádřený v několika hypotézách) chce ověřit prostřednictvím kvantitativní strategie. Dalším cílem práce má být zjištění souvislosti mezi pohlavím a kariérou a identitou. Autorka zvolila dva dotazníky, které distribuovala online cestou. Výběr výzkumného souboru není jednoznačně popsán (co má například znamenat, že autorka základní výběrový soubor vybrala sama? A jak v tomto konkrétním případě probíhalo „snowball sampling“?). Konečný soubor čítá 84 respondentů a je genderově nevyvážený, což není vzhledem k cíli práce zcela žádoucí, i když se autorka o vyváženost snažila. U obhajoby by autorka mohla navrhnout postupy, jimiž by se toto kritérium mohlo naplnit. Nástroje sběru dat neumožňují získat velký objem dat, výsledková část je také stručná, autorka získaná data prezentuje pomocí tabulek a stručných popisků. Nebyla potvrzena ani jedna z formulovaných hypotéz. V diskuzi se autorka snaží objasnit, proč tomu tak je. Zajímavý pohled nabízí propojení se situací kolem pandemie Covid-19, která s sebou přinesla značná omezení i co se týče možnosti uplatnit se v zaměstnání. Autorka předpokládá, že pandemie měla negativní dopad na self-esteem i kariérou a identitou. To by ale spíše naznačovalo, že snížený self-esteem jde ruku v ruce s kariérou a identitou, ve výzkumu se však souvislost nepotvrdila. Dále v diskuzi se autorka zabývá pouze tím, že self-esteem mohl být teoreticky negativně ovlivněn různými faktory (situačními i trvalými), nikoliv korelací mezi ním a kariérou a identitou. Zjišťování rozdílů úrovně self-esteemu nebylo tématem této práce. Za užitečný a hlubší vhled poskytující považuji nápad blíže se podívat na výpovědi u jednotlivých položek dotazníku RSES.

Po formální stránce práce trpí několika nedostatky (interpunkce, popis tabulek, nejednotný formát textu), za ten nejzávažnější považuji mezery v citační práci. V práci na mnoha místech najdeme pasáže, které nejsou ozdrojované.

Téma této práce nabízí velký potenciál, který zde nebyl zcela využit. Domnívám se, že to jde na vrub zejména absencí řešerše aktuálních studií, které by práci dodalo potřebnou plasticitu a dobrou teoretickou oporu pro výzkum. Takto téma zůstává uchopeno velmi stroze a ploše a výtěžnost získaných dat je poměrně nízká.

I přes uvedené připomínky práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **dobře**.

V Praze dne 10.6.2021

Mgr. Eva Richterová, Ph.D.